

Sygn. akt II S 2/15

POSTANOWIENIE

Dnia 3 marca 2015 r.

Sąd Okręgowy w Bydgoszczy II Wydział Cywilny Odwoławczy

w składzie:

Przewodniczący SSO Barbara Jankowska - Kocon

Sędziowie SO Irena Dobosiewicz

SO Tomasz Adamski (spr.)

po rozpoznaniu w dniu 3 marca 2015 r., w Bydgoszczy

na posiedzeniu niejawnym

sprawy ze skargi Ł. C.

na naruszenie prawa strony do rozpoznania sprawy w postępowaniu sądowym bez nieuzasadnionej zwłoki w sprawie prowadzonej przez Sąd Rejonowy w Inowrocławiu sygn. akt I C 2842/13

postanawia:

oddalić skargę.

Na oryginale właściwe podpisy.

II S 2/15

UZASADNIENIE

Powód Ł. C. wniósł o stwierdzenie przewlekłości postępowania toczącego się przed Sądem Rejonowym w Inowrocławiu w sprawie z powództwa Ł. C. przeciwko Skarbowi Państwa - Aresztowi Śledczemu w I. o odszkodowanie o sygnaturze IC 2842/13. Domagał się zasądzenia na jego rzecz zadośćuczynienia w kwocie 5000 zł.

Prezes Sądu Rejonowego w Inowrocławiu skorzystał z uprawnienia w trybie art. 10 ust. 3 ustawy z dnia 17 czerwca 2004r. o skardze na naruszenie prawa strony do rozpoznania sprawy w postępowaniu sądowym bez nieuzasadnionej zwłoki i wniósł o jej oddalenie.

Sąd Okręgowy ustalił co następuje:

Pozwem z dnia 28 stycznia 2013 roku Ł. C. wniósł o zasądzenie od Skarbu Państwa - Aresztu Śledczego w I. kwoty 70.000,00 zł tytułem odszkodowania.

/pozew k. 2/

Powód został wezwany do uzupełnienia braków w postaci nadesłania oświadczenia o stanie majątkowym i dochodach, które powód nadesłał 26 lutego 2013 roku.

/ wezwanie k. 7/

Postanowieniem z dnia 8 kwietnia 2013 roku Sąd Rejonowy w Bydgoszczy I Wydział Cywilny zarządził dochodzenie w celu sprawdzenia rzeczywistego stanu majątkowego powoda. Zarządzeniem z dnia 10 maja 2013 Sędzia zarządził przedłożenie akt sprawy referendarzowi sądowemu celem rozpoznania wniosku o zwolnienie powoda od kosztów sądowych i ustanowieniu pełnomocnika z urzędu. Postanowieniem z 10 maja 2013 referendarz sądowy roku zwolnił powoda z ponoszenia kosztów sądowych w całości i oddalił jego wnioski o ustanowienie pełnomocnika z urzędu.

/Postanowienie k. 13, zarządzenie k. 20, postanowienie k. 24/

Zarządzeniem z 26 czerwca 2013r Sędzia Sprawozdawca zarządził doręczenie odpisu pozwu pozwanemu.

/Zarządzenie k. 27/

W dniu 23 lipca 2013 roku do Sądu wpłynęła odpowiedź na pozew pozwanego, który podniósł zarzut niewłaściwości miejscowej Sądu Rejonowego w Bydgoszczy.

Sąd Rejonowy w Bydgoszczy postanowieniem z dnia 26 lipca 2013 roku stwierdził

swoją niewłaściwość miejscową i sprawę przekazał do Sądu Rejonowego w Inowrocławiu.

/Odpowiedź na pozew k. 30, postanowienie k. 38/

Akta przedłożono w dniu 6 listopada 2013r. Sędziemu po ich zwrocie po kontroli z Wydziału Wizytacyjnego Sądu Okręgowego i zarządzono przekazanie akt zgodnie z postanowieniem.

/Zarządzenie k. 43/

Sprawa wpłynęła do Sądu Rejonowego w Inowrocławiu w dniu 28 listopada 2013 roku i została zarejestrowana pod sygn. akt I C 2842/13. Zarządzeniem z dnia 23 stycznia 2014 roku został wyznaczony termin rozprawy na dzień 4 kwietnia 2014 roku.

/Zarządzenie k. 48/

Na terminie rozprawy został przesłuchany świadek zawnioskowany przez pozwanego. Po jego przesłuchaniu rozprawa została odroczona na termin z urzędu. Odpis protokołu rozprawy wraz z odpisem odpowiedzi na pozew został doręczony pozwanemu celem ustosunkowania się do odpowiedzi na pozew.

/Protokół k. 55-58/

Przesyłka skierowana do powoda na adres Aresztu Śledczego w E. wróciła z adnotacją, iż powód przebywa w Zakładzie Karnym w K.. Korespondencja została skierowana do tej jednostki penitencjarnej, gdzie powód w dniu 25 kwietnia 2014 roku odebrał przesyłkę. Pismem z dnia 1 maja 2014 roku, wpływ do Sądu w dniu 12 maja 2014 roku, złożył wniosek o ustalenie osób z którymi przebywał i przesłuchanie świadka M. B. i A. C..

/Pismo k. 65/

Zarządzeniem z dnia 28 czerwca 2014 pozwany został zobowiązany do podania danych wskazanych przez powoda. Pismem z dnia 22 lipca 2014 roku pozwany udzielił wskazanej informacji. Zarządzeniem z dnia 14 sierpnia 2014 roku odpis pisma pozwanego został doręczony powodowi w dniu 18 września 2014 roku. Jednocześnie pozwany został zobowiązany do wskazania osób z którymi przebywał w celi powód. To zobowiązanie zostało doręczone pozwanemu w dniu 19 września 2014 roku. Tymczasem pismem z dnia 17 sierpnia 2014 roku powód wniósł o ustanowienie pełnomocnika z urzędu.

/Zarządzenie k. 61, pismo k. 70, zarządzenie k. 75, pismo k. 76/

Zarządzeniem z dnia 18 września 2014 roku powód został wezwany za pośrednictwem Dyrektora Zakładu Karnego we W. do złożenia oświadczenia o stanie majątkowym w terminie tygodniowym pod rygorem zwrotu wniosku.

/Zarządzenie k. 82/

Korespondencja wróciła do Sądu z uwagi na rozbieżność w pisowni nazwiska powoda. Ponownie wysiano korespondencje w dniu 29 października 2014 roku. Korespondencja ta wróciła albowiem powód został przetransportowany do Zakładu Karnego w K.. Ponownie wysłano korespondencję w dniu 12 grudnia 2014 roku i doręczono ją powodowi w dniu 19 grudnia 2014 roku. Wniosek powoda o ustanowienie pełnomocnika z urzędu został odrzucony.

/Korespondencja k. 92, 97, postanowienie k. 105/

Sąd Okręgowy zważył, co następuje:

Skarga jako bezzasadna podlegała oddaleniu.

Zgodnie z art. 2 ust. 1 ustawy z dnia 17 czerwca 2004r. o skardze na naruszenie prawa strony do rozpoznania sprawy (...) w postępowaniu sądowym bez nieuzasadnionej zwłoki /Dz.U. z 2004r., nr 179, poz. 1843 ze zm./ strona może wnieść skargę o stwierdzenie, że w postępowaniu, którego skarga dotyczy, nastąpiło naruszenie jej prawa do rozpoznania sprawy bez nieuzasadnionej zwłoki, jeżeli postępowanie w tej sprawie trwa dłużej, niż to konieczne dla wyjaśnienia tych okoliczności faktycznych i prawnych, które są istotne dla rozstrzygnięcia sprawy, albo dłużej niż to konieczne dla załatwienia sprawy egzekucyjnej lub innej dotyczącej wykonania orzeczenia sądowego (przewlekłość postępowania).

Dla stwierdzenia, czy w sprawie doszło do przewlekłości postępowania, należy w szczególności, w myśl art. 2 ust. 2, ocenić terminowość i prawidłowość czynności podjętych przez Sąd, w celu wydania w sprawie rozstrzygnięcia, co do istoty lub czynności podjętych przez sąd (...) uwzględniając charakter sprawy, stopień faktycznej i prawnej jej zawłości, znaczenie dla strony, która wniosła skargę, rozstrzygniętych w niej zagadnień oraz zachowanie się stron, a w szczególności strony, która zarzuciła przewlekłość postępowania.

Przyjmuje się, a jest to pogląd ugruntowany w orzecznictwie, że o przewlekłości postępowania można mówić dopiero wówczas, gdy pomiędzy czynnościami procesowymi występują długie, nieuzasadnione przerwy albo też gdy pewne czynności nie są podejmowane w ogóle /por. postanowienie Sądu Apelacyjnego z 28 grudnia 2012r., II S 25/12 czy postanowienie Sądu Najwyższego z 7 października 2010r., sygn. akt. WSP 13/10/. Zatem przewlekłość postępowania zachodzi wtedy tylko, gdy zwłoka w czynnościach jest nadmierna, rażąca i nie znajduje uzasadnienia w obiektywnych okolicznościach sprawy. Przewlekłość postępowania jest pojęciem względnym, względność ta zaś oznacza, że w każdym przypadku odnoszone być musi do realiów konkretnej sprawy (zob. też M. Laskowski, Skarga na przewlekłość postępowania przygotowawczego (pierwsze refleksje),

Przegląd Sądowy 2009).

Pojęcie przewlekłości postępowania nie jest zależne wprost od czasu trwania czynności procesowych, trzeba bowiem uwzględnić nade wszystko to, czy planowanie i przeprowadzenie czynności nie jest nadmiernie rozciągnięte w czasie i wyraźnie przedłużające tok czynności. Zawsze trzeba to odnosić do konkretnych realiów sprawy, przyjętego trybu postępowania i wypełniania ustawowych zadań przewidzianych dla danego postępowania. Muszą być także respektowane uprawnienia poszczególnych uczestników postępowania. Nie jest możliwe formułowanie konkretnych terminów o maksymalnym charakterze do zakończenia postępowania, zaś ocena, czy sprawę rozpoznano „w rozsądnym terminie”, zależy od okoliczności konkretnej sprawy. Ocena ta winna uwzględniać takie elementy jak: złożoność sprawy, znaczenie sprawy dla interesów skarżącego, zachowanie skarżącego i zachowanie się organu procesowego. Każdy z elementów badany jest oddzielnie, a dopiero następnie dokonuje się oceny ich łącznego efektu, -postanowienie Sądu Apelacyjnego w Katowicach z 5 stycznia 2011r. IIS 84/10.

Należy zatem, w kontekście oceny zasadności skargi, ocenić czas trwania całości postępowania, a nie terminowość podejmowania przez Sąd poszczególnych czynności.

Przechodząc do analizy czynności podejmowanych przez Sąd Rejonowy zaznaczyć trzeba, iż sprawa zawisła przed Sądem Rejonowym w lutym 2013 roku, zatem dwa lata przed wniesieniem rozpoznawanej skargi, jednakże nie ulega wątpliwości, iż zasada szybkości i sprawności postępowania nie może kolidować z zasadą rzetelności i konieczności rozpatrywania wszelkich składanych w sprawie pism.

Analiza akt sprawy doprowadziła Sąd Okręgowy do wniosku, że nie zaistniała w niej przewlekłość postępowania. W ocenie Sądu Okręgowego z poczynionych w sprawie ustaleń wynika, że postępowanie w sprawie I C 2842/13 toczyło się bez zwłoki.

Nie ulega wątpliwości, iż skuteczność wniesionego do Sądu pisma, wniosku, czy odpowiedzi na wniosek uwarunkowana jest od tego czy pismo to spełnia wszystkie konieczne wymogi formalne uprawniające do nadania mu odpowiedniego biegu. W razie braków formalnych rzeczą Sądu jest wpierv wszcząć postępowanie mające na celu usunięcie braków formalnych, czy fiskalnych pisma, a dopiero w razie uzupełnienia tych braków we wskazanym terminie dalsza dekretacja pisma i podejmowanie odpowiednich czynności na skutek wniesionego pisma.

I tak wniosek powoda o zwolnienie od kosztów sądowych zawierał braki w postaci niedołączenia oświadczenia o stanie majątkowym i dochodach. Następnie Sąd zarządził dochodzenie w celu zweryfikowania sytuacji majątkowej powoda. Po otrzymaniu

niezbędnych dokumentów Sąd zarządził przedstawienie akt referendarzowi celem rozpoznania wniosku, referendarz zaś tego samego dnia wydał postanowienie. Nie sposób zatem w działaniu tym dopatrzeć się znamion przewlekłości.

Nie bez znaczenia dla toku sprawy pozostawał podniesiony przez pozwanego w odpowiedzi na pozew, zarzut niewłaściwości miejscowej Sądu Rejonowego w Bydgoszczy, co skutkowało wydaniem postanowienie o przekazaniu sprawy do Sądu Rejonowego w Inowrocławiu jako miejscowo właściwego w dniu 26 lipca 2013 roku.

Zaznaczyć w tym miejscu trzeba, iż do przekazania akt doszło dopiero w listopadzie 2013 roku, jednakże nie wynikało to również z bezczynności Sądu, a z faktu uprzedniego uprawomocnienia postanowienia, z czym wiązał się obieg korespondencji między sądem a stronami, w tym i powodem pozbawionym wolności.

W Sądzie Rejonowym w Inowrocławiu uwzględniając kolejność wpływu spraw oraz ilość spraw w referacie Sędziego termin rozprawy wyznaczony został na 4 kwietnia 2014r. Sądowi Okręgowemu z urzędu wiadomym jest, że I Wydział Cywilny Sądu Rejonowego w Inowrocławiu ma bardzo duży wpływ spraw, co niewątpliwie nie pozwalało na wyznaczenie wcześniejszego terminu rozprawy.

Niemożliwość zakończenia postępowania na pierwszym terminie wynikała natomiast z konieczności zapoznania się przez powoda z pismem pozwanego, jak i możliwością zawnioskowania kolejnych świadków po przedstawieniu danych osób przebywających z powodem w celach, o czym informował powód w piśmie z maja 2014r. Ponadto również w piśmie z 1 maja 2014 roku powód ustosunkował się do odpowiedzi na pozew złożonej przez pozwanego, co zaś czyniło koniecznym doręczenie tego pisma pozwanemu celem umożliwienia ustosunkowania się do okoliczności w nim podniesionych, jak i wskazania wnioskowanych w nim okoliczności.

Następnie pismem z dnia 22 lipca 2014r. pozwany złożył wniosek dowodowy o przesłuchanie kolejnych świadków. Pismo to zostało doręczone powodowi, zaś pozwanego wskazanego do podania danych osobowych osób przebywających w celi razem z powodem.

W dalszym toku sprawy powód, pismem z dnia 22 sierpnia 2014 roku po raz kolejny złożył wniosek o przyznanie pełnomocnika z urzędu. W związku z brakami wniosku wezwany został zarządzeniem z 18 września 2014 roku do złożenia oświadczenia o stanie majątkowym i dochodach. Pierwotnie wysłane pismo powróciło do Sądu niedoręczone

w związku wątpliwościami co do pisowni nazwiska powoda. Wezwanie zostało skutecznie doręczone dopiero grudniu 2014r - z uwagi na przetransportowanie powoda do innego zakładu karnego, o czym powód sądu nie informował. Oświadczenie zostało nadesłane do Sadu 30

grudnia 2014 roku, a postanowienie o odrzuceniu ponownego wniosku o ustanowienie pełnomocnika z urzędu wydane zostało 24 lutego 2015 roku.

W ocenie sądu okręgowego wszystkie podejmowane czynności były niezbędne na danym etapie postępowania i wynikały z okoliczności podnoszonych w pismach procesowych stron. Okresy pomiędzy poszczególnymi czynnościami, czy też pomiędzy wydaniem zarządzenia, a jego wykonaniem związane są, jak zaznaczył już Sąd Okręgowy na wstępie rozważań, z wielką ilością spraw w decernatach sędziów i będącym konsekwencją tego obciążeniem pracowników sekretariatu wykonujących zarządzenia sędziów, między innymi w zakresie dokonywania doręczeń.

Poza tym na czas trwania postępowania nie bez wpływu pozostawał fakt, że powód jest pozbawiony wolności, trzeba prowadzić z nim korespondencję, a w toku postępowania zmienia się miejsce, w którym przebywa powód o czym samodzielnie sądu nie informuje, a ustalenia te sąd każdorazowo czyni samodzielnie.

Tym samym, zdaniem sądu badającego skargę na przewlekłość postępowania, wszelkie czynności podejmowane przez Sąd miały na celu zakończenie sprawy i były podejmowane terminowo. Istotne jest, że były też prawidłowe, a Sąd Okręgowy nie dostrzega beczynności w pracy sądu.

W konsekwencji Sąd Okręgowy skargę, jako bezzasadną, na mocy art. 12 ust.1 przywołanej ustawy oddalił.